

Státní okresní archiv Plzeň-jih se sídlem v Blovicích

Místní školní rada Bezděkovec

1914–1944

Inventář

EL NAD č.: 4

AP č.: 489

Mgr. Markéta Járová

Blovice 2016

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použité literatury	6
Přílohy:	
Příloha: Seznam použitých zkratk	7
Inventární seznam	9

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Samosprávné instituce starající se o správu škol mají svůj počátek v zákoně č. 48/1868 ř. z. Ten ustanovil zemské, okresní a místní školní rady. Již zemský zákon č. 22/1870 z. z. nejprve stanovil, že školním okresům připadá povinnost nejen platit učitele, ale také školy zřizovat, a dokonce vydržovat a uhrazovat i věcné náklady. Tyto rozsáhlé povinnosti se však změnily již o tři roky později, kdy zčásti přešly na místní školní rady. Nová základní pravidla pro fungování školních rad vytyčil zemský zákon č. 17/1873 z. z.

Místní školní rada se ustavovala v každé školní obci, a to ze zástupců církví (do roku 1920), školy, školní obce a přiškolených obcí. Zástupce školní obce a přiškolených obcí volila příslušná obecní zastupitelstva. Funkční období trvalo tři roky, přičemž předsedou byl většinou starosta obce.

Škola v Bezděkovci zahájila svoji činnost jako obecná škola dne 4. 10. 1914 (před tím chodily děti do školy v Kotouni). Zpočátku neměla škola svoji budovu a žáci byli vyučováni v najatém sále hostince Bohumila Maška v Bezděkovci č. p. 7. Stavba vlastní budovy probíhala od roku 1922. Již v listopadu roku 1925 bylo slavnostně zahájeno vyučování.

Místní školní rada měla ustavující schůzi dne 6. 10. 1914. Bylo na ní mj. stanoveno, že „týdenní prázdná“ bude ve čtvrtek, že začátek školního vyučování bude v osm hodin ráno či že knihy, sešity i pomůcky zakoupí dětem jejich rodiče sami. Předsedou MŠR byl stanoven Vojtěch Bursa a zapisovatelem Bohumil Honsa. Od roku 1916 byl zapisovatelem schůzí MŠR Jakub Vrzal.

Místní školní rada spravovala školní fond pro vydržování budovy školy a školní nadace, dohlížela na běžný hospodářský provoz školy, vypracovávala soupisy dětí školou povinných, školní matriky (od šk. roku 1885/1886), vedla účetnictví školy apod.

Na první řádné schůzi MŠR v Bezděkovci, která se konala dne 11. 3. 1915, byl pověřen vedením školní matriky Josef Průcha. Na schůzi dne 28. 9. 1919 byl zvolen nový předseda Jan Mašek. Ten stál v čele MŠR dlouhých 22 let, a to až do roku 1941, kdy ho dne 13. 7. vystřídal Josef Mašek.

Po vzniku republiky byly podle zákona o správě školství místní školní rady rozpuštěny a zvoleny nové, a to s platností od 1. 1. 1921. Jejich funkční období se prodloužilo na čtyři roky. Podstatnější změnu přinesly normy z let 1935 a 1937,¹ kterými se zřizovaly školní újezdy a újezdní školní rady.

¹ Zákon č. 233/1935 z 20. 12. 1935, kterým se mění a doplňují zákony o zřizování a vydržování veřejných měšťanských škol, o docházce do nich a jejich správě. Vládní nařízení č. 153/1937 z 24. 6. 1937 o újezdních školních radách.

Velkou změnu pro samosprávu znamenala německá okupace, vládní nařízení č. 115/1941 Sb. stanovilo, že členy MŠR nebo ÚŠR jmenuje přednosta okresního úřadu. V roce 1942 byly zrušeny zemské školní úřady a o rok později zrušilo ministerstvo školství i místní a újezdní školní rady.² Jejich kompetence přešla na starostu obce v sídle školní rady.

Poslední schůze MŠR v Bezděkovci se konala 30. 8. 1942. Po osvobození byly školní rady obnoveny, byť s omezenou pravomocí. Činnost obnovila i MŠR v Bezděkovci, z této doby se bohužel nedochovaly žádné písemnosti. K definitivnímu zániku MŠR a ÚŠR došlo na základě zákona č. 279/1949, o finančním hospodaření obcí.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Původcem tohoto archivního fondu je Místní školní rada Bezděkovec.

Archivní fond Místní školní rada Bezděkovec tvoří dochovaná písemná pozůstalost školní rady z let 1914–1944. Dochované archiválie se pravděpodobně nacházely po celou dobu existence v budově Základní devítileté školy v Bezděkovci.

K přebírce archiválií k uložení do archivu lze doložit následující. První záznam na evidenční kartě JAF Místní školní rada Bezděkovec zachycuje stav ke dni 23. 5. 1963, kdy byl archivem přebrán přírůstek č. 152, který tvořila 1 úřední kniha z let 1914–1942 (inv. č. 1) a 1 podací protokol z let 1914–1931 (inv. č. 3). Přírůstkem č. 151 ze dne 23. 5. 1963 byl do archivního fondu Místní školní rada Bezděkovec včleněn 1 karton spisů z let 1914–1941 (inv. č. 4). Tyto spisy byly vyříděny z písemností ZDŠ Bezděkovec v roce 1963 (č. j. 91/63). Údaje o skartačním či předávacím protokolu chybí, tyto nejsou dochovány ani ve spise o fondu. V červnu 2000 byla do stávajícího fondu delimitována hlavní matrika jednotřídní obecné školy z let 1914–1944 (inv. č. 2), a to z archivního fondu ZDŠ Bezděkovec při jeho reinventarizaci.

Archivní fond Místní školní rada Bezděkovec již v roce 1964 uspořádal a inventář vyhotovil JUDr. Václav Skala. Jelikož se jednalo o skupinový inventář MŠR a ZDŠ Bezděkovec, byl v roce 2013 při generální inventuře 2012 zneplatněn (skupinový inventář 2/2, 18. 1. 2013).

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Časový rozsah archivního fondu Místní školní rada Bezděkovec je 1914–1944.

Jazykem archiválií je čeština. Celkový rozsah fondu činí 0,08 bm. Archivní fond je mezerovitý. Obsahuje 2 úřední knihy z let 1914–1944, 1 podací protokol z let 1914–1935 a 1 karton spisů z let 1914–1941.

² Nařízením min. školství č. 302/1943 Sb. z 16. 10. 1943 o místní školské správě.

Materiál je členěn z diplomatického hlediska na úřední knihy a spisový materiál. Úřední knihy tvoří zápisy ze schůzí MŠR a hlavní matrika. Archiválie jsou řazeny dle typového schématu pro pořádání místních školních rad.³

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek, č. j. SOAP/006–0767/2010, Dodatku k metodickému pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek, č. j. SOAP/006–1087/2015, Základních pravidel pro zpracování archiválií, č. j. MV–46913/AS–1/AS–2013, Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze, č. j. AS/1–2–2020/99 a článku Jiřího Topinky Příspěvek k pořádání školských fondů (Archivní časopis 2008).

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Fyzický stav archiválií je dobrý, původní poškození plísněmi bylo odstraněno, proto není nutný žádný restaurátorský ani konzervátorský zásah.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond poskytuje poměrně ucelený obraz fungování místní školní rady v Bezděkovci v letech 1914–1944. Pro badatelské využití je ve fondu cenným materiálem především kniha zápisů ze schůzí.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala a archivní pomůckou opatřila v roce 2016 ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích Mgr. Markéta Járová.

V Blovicích 9. 12. 2016

Mgr. Markéta Járová

³ Viz článek Jiřího Topinky Příspěvek k pořádání školských fondů (Archivní časopis 2008), resp. jím uvedené typové schéma Františka Hofmanna.

Seznam použité literatury

Statistický popis školních okresů Čech. Praha, 1884.

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů. *Archivní časopis*, 58, 2008, s. 81–116.

HOFFMANN, František. Zkušenosti ze skartace a inventarisace školních archivů. *Archivní časopis*, 6, 1956, s. 69–73.

Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
AS	Archivní správa
apod.	a podobně
bm	běžný metr
č.	číslo
č. j.	číslo jednací
č. p.	číslo popisné
EL	evidenční list
inv. č.	inventární číslo
JAF	jednotný archivní fond
kar	karton
min.	ministerstvo
mj.	mimo jiné
MV	Ministerstvo vnitra
MŠR	místní školní rada
NAD	Národní archivní dědictví
ppr	podací protokol
resp.	respektive
ř. z.	říšský zákon
Sb.	sborník
SOA	státní oblastní archiv
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
šk.	školní

ukn	úřední kniha
ÚŠR	újezdni školní rada
z. z.	zemský zákoník
ZDŠ	základní devítiletá škola

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
I. Úřední knihy			
1	Zápisy ze schůzí MŠR (6. 10. 1914–30. 8. 1942)	1914–1942	ukn 1
2	Hlavní matrika jednotřídní obecné školy	1914–1944	ukn 2
II. Spisový materiál			
<i>a) registraturní pomůcky</i>			
3	Jednací protokol MŠR	1914–1935	ppr 1
<i>b) spisy</i>			
4	Úřední korespondence	1914–1941	kar 1

Název archivní pomůcky: Místní školní rada Bezděkovec

Značka archivního souboru: MŠR Bezděkovec

Časové rozmezí: 1914–1944

Počet evidenčních jednotek: 4 (2 úřední knihy, 1 podací protokol, 1 karton)

Počet inventárních jednotek: 4

Rozsah v bm: 0,08

Stav ke dni: 9. 12. 2016

Zpracovatelka archivního souboru: Mgr. Markéta Járová

Zpracovatelka archivní pomůcky: Mgr. Markéta Járová

Počet stran: 11

Počet exemplářů: 5

Schválila: Mgr. Petra Martínková

Dne 9. 12. 2016 – čj. SOAP/050-0780/2016